

Rezumat executiv

I – Scopul raportului

Prezentul raport reprezintă primul livrabil referitor la evaluarea Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 pentru partea legată de protecția mediului și gestionarea riscurilor. Rapoarte de evaluare suplimentare vor fi livrate în anii 2022 și 2023, oferind actualizări ale evaluării intervențiilor programului.

II - Protecția mediului și managementul riscurilor în cadrul programului

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 este un program operațional național al Politicii de Coeziune a Uniunii Europene, care beneficiază de o alocare financiară de circa 10 miliarde euro (47,6 miliarde lei). Programul este cofinanțat atât din Fondul de Coeziune, cât și din Fondul European de Dezvoltare Regională, în proporție de 85% din totalul alocării. Conform Platformei de date deschise a Comisiei Europene, alocarea stabilită pentru întregul program reprezintă 125% din alocarea planificată la sfârșitul anului 2019. Acest procent a crescut cu 38,9%, din anul 2018 până în anul 2019. Resursele cheltuite se ridică la aproximativ 2,8 miliarde euro (13,3 miliarde lei) în 2019, reprezentând 26% din suma planificată, cu o creștere de 7% față de anul 2018.

Evaluarea acoperă componenta privind protecția mediului și managementul riscurilor, cuprinzând trei axe prioritare, ce reprezintă aproximativ 38% din bugetul total alocat al programului.

- Axa prioritară nr. 3 are un buget alocat de aproximativ 2.991 milioane euro (14.243 milioane lei), din care aproximativ 2.542 milioane euro (12.105 milioane lei) sunt acoperite de Fondul de Coeziune. Această axă cuprinde două obiective specifice:
  - 3.1 "Reducerea numărului depozitelor neconforme și creșterea gradului de pregătire pentru reciclare a deșeurilor în România",
  - 3.2 "Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane, precum și a gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației".
- Axa prioritară nr. 4 are un buget alocat de aproximativ 297 milioane euro (1.414,29 milioane lei), din care aproximativ 253 milioane euro (1.204,76 milioane lei) sunt finanțate de Fondul European de Dezvoltare Regională. Această axă cuprinde 3 obiective specifice:
  - 4.1 "Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate",
  - 4.2 "Creșterea nivelului de evaluare și monitorizare a calității aerului la nivel național",
  - 4.3 "Reducerea suprafețelor poluate istoric".
- Axa prioritară nr. 5 are o alocare financiară de circa 574 milioane euro, din care 488 milioane sunt finanțate de Fondul de Coeziune, și cuprinde 2 obiective specifice:
  - 5.1 "Reducerea efectelor și a pagubelor asupra populației cauzate de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de inundații și eroziune costieră",
  - 5.2 "Creșterea nivelului de pregătire pentru o reacție rapidă și eficientă la dezastre a echipajelor de intervenție".

III - Teme de evaluare și criteriile de evaluare

Evaluarea acoperă următoarele subiecte:

- *“Conformarea cu prevederile acquisului comunitar”, acoperind obiectivele specifice 3.1 și 3.2;*
- *“Protecția și conservarea biodiversității”, concentrându-se pe obiectivul specific 4.1;*
- *“Protecția mediului în zonele urbane, prin monitorizarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate istoric”, care vizează obiectivele specifice 4.2 și 4.3;*
- *“Managementul riscurilor”, care vizează obiectivele specifice 5.1 și 5.2.*

Evaluarea abordează temele de evaluare menționate anterior din perspectiva eficacității brute și a impactului, prin analize și evaluări detaliate la nivelul fiecărui obiectiv specific.

Eficacitatea brută se referă la capacitatea programului de a atinge obiectivele la nivel sectorial și teritorial și la modificările cadrului legal și normativ. Impactul este evaluat din diferite perspective: efecte nete, alte efecte sau efecte neintenționate, efecte de propagare, sustenabilitate efectelor, factori cheie și mecanisme ale teoriei schimbării.

Prezentul raport evaluează obiectivele specifice și temele de evaluare într-un mod diferit, având în vedere stadiul efectiv de implementare. În ceea ce privește eficacitatea brută, evaluarea acoperă toate temele de evaluare. Evaluarea impactului se concentrează mai mult pe „Conformarea cu prevederile acquis-ului comunitar” și pe „Managementul riscurilor”, care prezintă un stadiu mai avansat de implementare. Pe de altă parte, evaluarea impactului pentru obiectivele specifice 4.1, 4.2 și 4.3 vizează exclusiv implementarea programului, din cauza lipsei proiectelor finalizate.

IV – Abordarea metodologică

Abordarea metodologică propusă este în conformitate cu orientările DG Regio privind monitorizarea și evaluarea. Ghidul sugerează două abordări principale pentru evaluarea ongoing: evaluarea bazată pe teorie și analiza contrafactuală. Prezenta evaluare adoptă o abordare bazată pe teorie, prin utilizarea întrebării fundamentale de cercetare „De ce și cum (pentru cine și în ce condiții) funcționează intervenția / programul?”.

Această abordare analizează și ilustrează motivele și legăturile logice și cauzale ale modului în care programul își atinge obiectivele și, după caz, ale modului în care generează efecte nedorite. Evaluarea ongoing verifică dacă realizările programului sunt în concordanță cu așteptările din faza de programare și cu logica intervenției. Prin urmare, prin activitățile de evaluare, este analizată contribuția resurselor investite la obținerea rezultatelor dorite, pentru a verifica dacă ipotezele și condițiile de bază ale teoriei schimbării sunt valabile. Rezultatul principal al abordării bazate pe teorie va fi evaluarea capacității programului de a genera schimbarea dorită.

Abordarea bazată pe teorie implică testarea, ca ipoteză de evaluare, a funcționării teoriei schimbării, în ceea ce privește realizarea obiectivelor specifice ale programului, logica de intervenție adoptată și identificarea mecanismelor și a factorilor cheie care au impact asupra efectelor. Prin urmare, adecvarea teoriei schimbării programului este evaluată la nivelul fiecărui obiectiv specific, analizând capacitatea

programului de a desfășura toate activitățile aferente și de a atinge obiectivele stabilite în faza de programare, precum și capacitatea de a produce schimbarea așteptată și a contribui la bunăstarea populației.

Prezentul raport se bazează pe următoarele metode utilizate pentru fazele de observare, analiză și formulare a raționamentelor:

- Observare - interviuri semi-structurate cu părțile interesate, analiza implementării programului și a indicatorilor, recenzia literaturii și a documentelor de specialitate;
- Analiză - cartografierea și utilizarea infograficelor, studii de caz, analiza cost-beneficiu intermediară, analiza datelor statistice;
- Formularea raționamentelor – focus grup.

Principalele provocări metodologice sunt reprezentate de: (i) lipsa unor date și informații actualizate cu privire la rezultatele înregistrate atât la nivel de program, cât și la nivel de proiect și a datelor statistice existente la nivel național și teritorial și (ii) perioada necesară pentru producerea efectelor, care este diferită la nivelul obiectivelor specifice. Prin urmare, analiza efectuată în cuprinsul acestui raport va avea nevoie de o actualizare în următorii ani, pentru a surprinde contribuția efectivă a programului la contextul în schimbare și pentru a obține date mai exacte. Cu toate acestea, pentru elaborarea prezentului raport, evaluatorii au colectat deja mai multe dovezi cantitative și calitative, utilizând diverse surse. Mai mult decât atât, după cum se explică în secțiunea următoare, sunt propuse câteva recomandări pentru a consolida colectarea datelor în viitor și pentru a asigura un grad mai mare de cuantificare a rezultatelor programului.

V – Concluzii și recomandări

Concluziile și recomandările vizează evoluția contextului național general și cele patru teme de evaluare și reflectă principalele criterii de evaluare: eficacitatea brută și impactul. Alte aspecte relevante, precum eficiența și eficacitatea administrativă și gradul de adecvare a procedurilor de implementare, nu au fost analizate în profunzime, întrucât nu fac obiectul prezentului studiu. Recomandările sunt formulate astfel încât să poată fi puse în aplicare de către Autoritatea de Management și / sau în cooperare cu alte entități. Pentru fiecare recomandare se specifică dacă poate fi luată în considerare pentru perioada de programare curentă sau viitoare.

V.1 Context general

Concluzii

Analiza evoluției contextului național înainte de pandemia COVID-19, în perioada 2014-2019, arată mari disparități în ceea ce privește PIB per capita și variația populației la nivel regional și județean, orașele mari având o contribuție pozitivă mai mare comparativ cu restul țării. România ocupă penultima poziție în ceea ce privește indicele Obiectivului de Dezvoltare Durabilă, cu mult sub media Uniunii Europene (59,9 față de 70,1).

Recomandări

Evaluatorii sugerează ca Autoritatea de Management să ia în considerare în definirea indicatorilor de rezultat pentru perioada 2021-2027, diferite niveluri teritoriale, și nu doar nivelul național. Noul sistem de monitorizare a programului ar putea fie să introducă unii sub-indicatori ad hoc, fie să ofere detalii la nivel teritorial, pentru viitori indicatori de rezultat ai programului. Această propunere ar putea fi utilă și aplicată în perioada viitoare, deoarece indicatorii de rezultat post-2020 vor fi mai aproape de nivelul operațional (așa-numiții indicatori de rezultat direct) în comparație cu cadrul existent în perioada 2014-2020.

V.2 Conformarea cu prevederile acquisului comunitar

Sunt prezentate concluzii și recomandări pentru obiectivul specific 3.1, privind sectorul deșeurilor, și pentru obiectivul specific 3.2, privind apa și apa uzată. Pentru cele două obiective specifice, recomandările sunt similare, una evidențiind un tip de acțiune care nu a fost implementat, iar cea de-a doua fiind legată de măsurabilitate.

V.2.a Sectorul deșeurilor

Concluzii

Eficacitatea brută - Pentru reducerea deșeurilor biodegradabile depozitate, ținta programului este realizabilă dacă se aplică aceeași tendință de reducere (aproximativ 30%) ca pentru perioada 2011-2017. În ceea ce privește închiderea depozitelor de deșeurii neconforme, potrivit datelor disponibile în 2018, este foarte puțin probabil ca ținta finală să fie atinsă până la finalul anului 2020. În același timp, obiectivul european privind creșterea ratei de reciclare este puțin probabil să fie atins, având în vedere că nu s-au înregistrat progrese substanțiale în ultimii șapte ani.

Impactul – Analiza datelor din sistemului de monitorizare, actualizate la nivelul lunii august 2020, arată că cele 19 operațiuni contractate au mobilizat 1,8 miliarde lei (incluzând atât valorile proiectelor eligibile, cât și valorile proiectelor neeligibile). Toate proiectele abordează provocarea de dezvoltare a programului privind promovarea colectării și reciclării selective a deșeurilor. Rezultatele proiectelor contribuie la sustenabilitatea mediului și la creșterea economică, precum și la îmbunătățirea calității serviciilor.

Proiectele contribuie cu o capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor de până la 1,58 milioane tone / an la sfârșitul lui 2019 și 1,62 milioane tone / an, conform datelor din august 2020. Dacă această valoare este atinsă, aceasta va fi mai mare decât ținta preconizată pentru anul 2023, cu o contribuție a programului la creșterea gradului de reciclare în România, mai mare decât cea așteptată. Cu toate acestea, majoritatea proiectelor analizate, chiar dacă sunt finalizate, nu oferă date cu privire la rata de reciclare atinsă. Prin urmare, programul asigură creșterea capacității de reciclare, dar performanța la nivel național nu se îmbunătățește. Acest lucru poate fi explicat prin dificultatea utilizării infrastructurii construite / îmbunătățite și timpul necesar intervențiilor programului pentru a îmbunătăți efectiv sistemul de gestionare a deșeurilor.

Mai mult decât atât, se aștepta ca operațiunile selectate să închidă 44 de depozite de deșeuri neconforme, până la sfârșitul anului 2019, respectiv 45 de depozite, luând în considerare datele din august 2020 din sistemul de monitorizare (cu o țintă finală a programului de 46 pentru anul 2023), ceea ce reprezintă 18% din cele 240 de depozite de deșeuri care trebuiau închise în actuala perioadă de programare, până la finalul anului 2020.

În cele din urmă, în ciuda acestor dovezi pozitive cu privire la contribuția programului, POIM nu a contribuit încă la creșterea preconizată a capacității de recuperare a deșeurilor (pe lângă reciclare). Acest lucru este cauzat în principal de lipsa de proiecte în Municipiul București, pentru care a fost prevăzut un incinerator în faza de programare.

Recomandări

Evaluatorii oferă următoarele sugestii pentru Autoritatea de Management:

- Pentru perioada curentă de programare, este necesară accelerarea procesului de implementare a intervențiilor care vizează creșterea recuperării deșeurilor altfel decât prin reciclare.
- Pentru viitoarea perioadă de programare, să promoveze crearea unei platforme de date deschise, care să măsoare performanța sectorului deșeurilor în România, cu colaborarea beneficiarilor, operatorilor, Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului. Această bază de date ar putea fi lansată ca acțiune pilot pentru perioada de programare actuală și apoi utilizată pentru sprijinirea monitorizării proiectelor în perioada de programare 2021-2027.

V.2.b Sectorul apei și apele uzate

Concluzii

Eficacitatea brută - În ceea ce privește tratarea apei potabile și a apei uzate, situația la nivel național arată o îmbunătățire generală a lungimii rețelei de apă potabilă și apă uzată, fiind evidențiată o îmbunătățire a acoperirii cu aceste rețele și la nivelul județelor mai puțin dotate. Cu toate acestea, creșterea lungimii rețelei de apă a generat, în perioada 2014-2018, anumite progrese doar în ceea ce privește conectarea la sistemul de apă potabilă, în timp ce țintele privind apele uzate rămân departe de a fi atinse.

Impactul - Analiza datelor provenite din sistemul de monitorizare, actualizate la nivelul lunii August 2020, identifică 89 de operațiuni contractate (din care 2 reziliate), care au mobilizat aproximativ 26,5 miliarde de lei (incluzând atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile).

Analiza proiectelor indică faptul că operațiunile selectate promovează investiții pentru a asigura conformitatea cu legislația națională și europeană, a aborda lipsa conexiunii la sistemul de apă și canalizare, pentru construcția și reabilitarea stațiilor de captare și stațiilor de tratare a apei, sporirea siguranței serviciului de alimentare cu apă. Pe de altă parte, problemele legate de pierderile de apă, poluare și infiltrații, sunt adresate de un număr mai redus de proiecte.

Analiza tuturor operațiunilor contractate, inclusiv a proiectelor mai recente, arată faptul că tipul de acțiune „Dezvoltarea unui laborator național pentru îmbunătățirea monitorizării substanțelor deversate

în ape”, menționată în documentul programului, rămâne neadresată. În acest sens, indicatorul de realizare aferent acestei acțiuni este singurul care nu a înregistrat niciun progres. Pentru indicatorii de realizare care măsoară populația suplimentară care beneficiază de îmbunătățirea conexiunii la rețeaua de apă potabilă și apă uzată, operațiunile selectate vor atinge valori mult mai mari decât cele așteptate la începutul perioadei de programare, contribuind la îmbunătățirea condițiilor pentru aproximativ 20% din populația țării.

Analiza proiectelor specifice arată că proiectele mai avansate, în combinație cu investițiile finanțate prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007-2013, prezintă o contribuție directă la creșterea lungimii infrastructurii la nivel național, de până la 20% în perioada 2013-2018. Cu toate acestea, construirea / renovarea infrastructurii nu asigură conectarea efectivă a populației la rețelele de apă și apă uzată.

În ciuda faptului că programul a investit în îmbunătățirea conexiunii la rețeaua de apă și apă uzată, majoritatea beneficiilor pentru populația țării, nu sunt încă resimțite. Acest lucru poate fi cauzat de mai mulți factori, precum lipsa unor dovezi recente la nivel național și local, lipsa altor investiții care să contribuie la aceleași obiective, stadiul actual precar de dezvoltare, care necesită eforturi substanțiale pentru îmbunătățire, dar și reticența populației de a se conecta la rețeaua de apă și apă uzată, inclusiv din cauza costurilor necesare conectării, care sunt inaccesibile pentru persoanele cu venituri mici.

Recomandări

Echipele de evaluare sugerează ca Autoritatea de Management, pentru perioada de programare viitoare, să introducă indicatori ad hoc care măsoară capacitatea proiectelor de a ajunge efectiv la grupurile țintă. Acești indicatori ar trebui să se bazeze pe indicatorii colectați, în mod uzual, de operatorii de servicii (indici de satisfacție a clienților, numărul de contracte, numărul de reclamații). Acești indicatori vor fi luați în considerare și pentru rapoartele de evaluare viitoare.

V.3 Protejarea și conservarea biodiversității

Concluzii

Eficacitate brută – Suprafața totală a ariilor protejate nu a variat în mod semnificativ în ultima perioadă, dar s-a înregistrat o creștere a numărului de situri pentru care există o structură de gestionare. Este imposibil de corelat această creștere cu investițiile din program, deoarece nu se înregistrează proiecte finalizate la sfârșitul anului 2019.

Impact – Acest obiectiv specific are o puternică dimensiune teritorială, alocând 40% din valoarea totală a proiectelor în județul Tulcea, care găzduiește una dintre cele mai importante arii naturale protejate din țară. 78 de proiecte contractate se ridică la aproximativ 761,5 milioane de lei. Analiza proiectelor contractate arată că obiectivul specific 4.1 nu va aborda problema restaurării ecosistemelor degradate. Cu toate acestea, există progrese în direcția atingerii țintei indicatorilor de rezultat ai programului.

Recomandări

Evaluatorii sugerează, pentru perioada actuală de programare, ca Autoritatea de Management să promoveze generarea de proiecte privind restaurarea ecosistemelor degradate (pentru protecția biodiversității). Nu se pot extrage alte recomandări, întrucât proiectele nu sunt finalizate.

V.4 Protecția mediului în zonele urbane, prin monitorizarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate istoric

Concluziile și recomandările sunt prezentate pentru obiectivul specific 4.2 privind monitorizarea calității aerului și pentru obiectivul specific 4.3 privind siturile poluate istoric. Recomandările sunt similare între cele două obiective specifice și fac referire în principal la accelerarea implementării programului. Nu se pot furniza alte recomandări specifice în acest stadiu de implementare.

V.4.a Monitorizarea calității aerului

Concluzii

Eficacitatea brută și impactul – Analiza contextului arată tendința descrescătoare a emisiilor de oxizi de azot, a particulelor fine PM_{2,5} și a populației expuse riscurilor de eutrofizare și acidificare, dar și o creștere a populației expuse la concentrații de PM₁₀ care depășesc limita normală zilnică.

Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului din România numără 148 de stații automate de monitorizare. Cu toate acestea, din cauza lipsei de proiecte, evoluția calității aerului nu poate fi atribuită investițiilor realizate prin obiectivele specifice analizate.

Recomandări

Evaluatorii sugerează ca Autoritatea de Management să sprijine elaborarea și selecția proiectelor. Astfel, se recomandă ca AM să verifice toate acțiunile de promovare (de la nivelul acestui obiectiv specific) a proiectelor, să identifice dacă problemele principale au legătură cu complexitatea intervenției și să verifice dacă este favorabilă o realocare a resurselor sau începerea unor operațiuni noi în anul 2020. La acest moment, nu se poate formula nicio altă recomandare din cauza lipsei de operațiuni finalizate și de proiecte pentru refacerea ecosistemelor degradate, acestea din urmă fiind încă în evaluare.

V.4.b Situri poluate istoric

Concluzii

Eficacitatea brută și impactul – Numărul siturilor potențial contaminate s-a diminuat în perioada 2008-2018. Cu toate acestea, această diminuare nu poate fi atribuită proiectelor, întrucât la nivelul obiectivului specific au fost două operațiuni selectate și care se află încă în implementare. Dacă proiectele sunt finalizate în conformitate cu cele prevăzute în cererile de finanțare, acestea vor reabilita o suprafață a solului de 26,5 hectare.

Recomandări

Evaluatorii sugerează ca Autoritatea de Management să sprijine și să promoveze finalizarea proiectelor aflate în implementare. Nu pot fi formulate alte recomandări privind impactul, dat fiind stadiul de implementare al proiectelor.

V.5 Gestionarea riscurilor

Sunt evidențiate concluzii și recomandări pentru obiectivul specific 5.1, privind riscurile naturale asociate schimbărilor climatice, și pentru obiectivul specific 5.2, privind situațiile de urgență. Analiza arată că logica de intervenție a programului funcționează și contribuie în mod semnificativ la atingerea rezultatelor scontate. Cu toate acestea, sunt propuse anumite recomandări pentru a dezvolta impactul de la nivel teritorial și cu privire la capacitatea intervențiilor de a atinge efectiv grupul țintă vizat (populația din România).

V.5.a Evenimente naturale asociate schimbărilor climatice

Concluzii

Eficacitate brută – *Se așteaptă ca efectele schimbărilor climatice să sporească expunerea populației și a activelor economice la inundații, eroziunea solului, alunecări de teren, incendii, secetă și evenimente climatice extreme. Totodată, efectele schimbărilor climatice sunt mai susceptibile să afecteze populația mai săracă din România.*

În ceea ce privește performanța politicilor, evaluarea Agenției Europene de Mediu din 2019 arată o poziționare bună a României în implementarea strategiilor privind schimbările climatice.

În ceea ce privește eroziunea costieră, riscurile de mediu s-au accentuat în perioada 2014-2018, din cauza urbanizării, activităților turistice, transportului (în special transportului maritim), activităților de pescuit, în special în județele Constanța și Tulcea. Ținta pentru 2023 a indicatorului de rezultat al programului a fost atinsă în 2019.

Impact – *La nivelul obiectivului specific au fost contractate cinci proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 3,86 miliarde de lei. Operațiunile selectate sunt de așteptat să depășească obiectivele pentru anul 2023, mai exact, să asigure o lungime mai mare de plaje și / sau stânci protejate, precum și protecția populației (aproximativ 20% din populația României). Mai mult decât atât, programul asigură o acoperire teritorială adecvată – inclusiv zonele de coastă (Constanța) și Delta Dunării. Cu toate acestea, este prea devreme pentru a realiza o evaluare completă, chiar dacă parțială, a impactului obiectivului specific.*

Recomandări

Pentru perioada viitoare de programare, evaluatorii sugerează ca Autoritatea de Management să introducă indicatori care evidențiază rezultatele la nivel teritorial. Acest lucru va ajuta la verificarea relevanței (adică a capacității de a răspunde nevoilor) operațiunilor programului.

Concluzii

Eficacitate brută – În perioada 2013-2018, timpul de răspuns la situații de urgență, calculat prin indicatorul de rezultat al programului, a scăzut cu aproximativ 21%. În anul 2019, a fost atinsă ținta programului pentru 2023 a indicatorului privind timpul de răspuns în situații de urgență.

Impact – Au fost contractate un număr de șase proiecte, cu o valoare totală de aproximativ 4,2 miliarde lei. Din analiză reiese capacitatea logicii de intervenție a obiectivului specific de a atinge obiectivele și indicatorii țintă stabiliți.

Analiza studiului de caz arată că operațiunile selectate contribuie în mod pozitiv la soluționarea lipsei de echipamente adecvate din punct de vedere al cantității, calității și posibilității de utilizare a acestora în condiții speciale de intervenție (de exemplu, intervenții de salvare în mediul acvatic). În ciuda progreselor brute în termeni de timp de răspuns, nu există suficiente dovezi cantitative la nivel de proiect privind diminuarea numărului de victime (decese și răniți).

Recomandări

Pentru perioada viitoare de programare, echipa de evaluare sugerează ca Autoritatea de Management să introducă:

- Un indicator privind „timpul de răspuns” la nivel teritorial, de exemplu prin diferențierea valorii indicatorului pentru zonele urbane și de cele rurale. În acest sens, o abordare similară care distinge zonele rurale și urbane a fost deja adoptată de alte programe și este de obicei confirmată în rapoartele de activitate naționale și județene privind situațiile de urgență.
- Un indicator care furnizează informații despre populația deservită. Informațiile pot face referire la numărul de victime (decese și răniți), realizându-se o diferențiere între zonele rurale și cele urbane și între diferitele tipuri de situații de urgență.